

Nâng hạng thị trường chứng khoán: Cú hích dòng vốn tỷ USD và bước ngoặt tái cấu trúc toàn diện

10:56 27/04/2026

Anh Nghiêm Bảo Nam – Chuyên gia chiến lược thị trường, Công ty Chứng khoán Nhất Việt (VFS) nhận định, việc FTSE Russell xác nhận, lộ trình nâng hạng lên Secondary Emerging Market không chỉ mở ra kỳ vọng dòng vốn hàng tỷ USD, mà còn là bước ngoặt tái cấu trúc toàn diện thị trường chứng khoán Việt Nam, từ thanh khoản, cấu trúc nhà đầu tư đến chuẩn mực minh bạch trong dài hạn.

Anh Nghiêm Bảo Nam – Chuyên gia chiến lược thị trường, Công ty Chứng khoán Nhất Việt (VFS)

Anh đánh giá ý nghĩa của quyết định này trong bối cảnh hiện nay như thế nào? Việc xác nhận này có khác gì so với các thông báo trước đó không?

Đây là một bước tiến quan trọng, phản ánh những cải thiện rõ nét về quy mô, chất lượng vận hành và khung pháp lý của thị trường trong thời gian qua.

Trong bối cảnh Việt Nam duy trì tăng trưởng kinh tế tích cực và đẩy mạnh cải cách thị trường vốn, động thái này góp phần củng cố niềm tin của nhà đầu tư quốc tế, đồng thời giúp thị trường tiến gần hơn tới các chuẩn mực của nhóm thị trường mới nổi trong khu vực như Thái Lan, Indonesia hay Philippines.

Về dòng vốn, các ước tính hiện nay cho thấy khoảng 1-1,5 tỷ USD từ các quỹ ETF thụ động có thể được giải ngân trong giai đoạn đầu và có thể mở rộng lên 5-8 tỷ USD nếu tính cả các quỹ chủ động. Tuy nhiên, dòng tiền này sẽ phân bổ theo lộ trình nhiều giai đoạn, vì vậy ý nghĩa lớn nhất của nâng hạng không chỉ nằm ở dòng tiền ngắn hạn mà ở việc tái định vị thị trường Việt Nam trong bản đồ đầu tư toàn cầu.

So với các giai đoạn trước, điểm khác biệt của lần xác nhận này là lộ trình nâng hạng đã trở nên rõ ràng hơn về thời gian và cách thức triển khai, thay vì chỉ dừng ở trạng thái theo dõi với các điều kiện mở.

Theo báo cáo FTSE Interim Country Classification Review 2026 công bố ngày 07/04/2026, quá trình nâng hạng dự kiến bắt đầu từ tháng 9/2026 và được triển khai theo nhiều giai đoạn, kéo dài đến năm 2027 với tỷ trọng phân bổ tăng dần theo từng kỳ cơ cấu. Điều này cho thấy mức độ sẵn sàng của thị trường Việt Nam đã được ghi nhận ở mức cao hơn và các điều kiện cốt lõi về hạ tầng giao dịch, thanh toán đã cơ bản được đáp ứng theo tiêu chuẩn của FTSE Russell.

Tuy nhiên, cần nhìn nhận rằng quá trình này vẫn mang tính điều kiện, phụ thuộc vào việc duy trì ổn định vĩ mô, vận hành hệ thống thông suốt và sự tuân thủ liên tục các tiêu chí của tổ chức xếp hạng.

Nâng hạng thị trường chứng khoán không chỉ là dòng tiền, mà là cuộc thay đổi cấu trúc sâu rộng

Theo anh, đâu là những yếu tố then chốt giúp Việt Nam vượt qua giai đoạn đánh giá cuối cùng? Việc nâng hạng sẽ thay đổi cấu trúc thị trường chứng khoán Việt Nam ra sao?

Ngay khi thông tin nâng hạng được xác nhận, tâm lý của giới đầu tư lập tức được cải thiện khỏi sự chờ đợi kéo dài, tạo ra một nhịp tăng điểm và bùng nổ thanh khoản ngắn hạn trên VN-Index nhờ dòng tiền đầu cơ chớp cơ hội.

Tuy nhiên sau sự hưng phấn ban đầu, thị trường sẽ nhanh chóng tự cân bằng và vận động theo đúng bản chất cung cầu thực tế. Lộ trình giải ngân từ các quỹ track FTSE Emerging không diễn ra ồ ạt mà được chia thành 4 giai đoạn cân trọng: bắt đầu với 10% tỷ trọng vào tháng 9/2026 và tăng dần đến mức hoàn tất 100% vào tháng 9/2027. Điều này đảm bảo thị trường không phải hứng chịu những cú sốc cung cầu cục bộ.

Nhìn vào dữ liệu lịch sử được Bloomberg và Reuters phân tích từ các thị trường đi trước như Qatar, UAE hay Saudi Arabia, chỉ số chính thường ghi nhận mức tăng trưởng trung bình từ 30% đến 50% trong vòng 1 đến 2 năm trước ngày nâng hạng chính thức và sau đó ổn định trở lại ít khi có tình trạng tăng nóng.

Với thị trường Việt Nam, yếu tố then chốt để vượt qua giai đoạn đánh giá cuối cùng nằm ở việc tháo gỡ nút thắt kỹ thuật quan trọng nhất là cơ chế pre-funding (yêu cầu ký quỹ trước 100% đối với nhà đầu tư nước ngoài). Việc ban

hành Thông tư 68/2024/TT-BTC đã tạo bước ngoặt khi cho phép loại bỏ cơ chế này và chuyển sang mô hình linh hoạt hơn với sự tham gia bảo lãnh thanh toán của các công ty chứng khoán. Bên cạnh đó, việc chuẩn hóa quy trình thanh toán – bù trừ, cải thiện cơ chế xử lý giao dịch và nâng cấp hạ tầng hệ thống đã giúp thị trường Việt Nam đáp ứng tốt hơn các tiêu chí của FTSE Russell.

Việc chính thức thăng hạng sẽ kích hoạt một cuộc đại phẫu toàn diện, làm thay đổi sâu sắc cấu trúc vi mô của thị trường chứng khoán Việt Nam. Sự chuyển biến rõ rệt nhất sẽ nằm ở độ sâu của thanh khoản và thành phần nhà đầu tư.

Theo số liệu thống kê hiện tại từ Sở Giao dịch Chứng khoán TP.HCM (HOSE), dòng tiền cá nhân trong nước đang chiếm áp đảo từ 85% đến 90% tổng giá trị giao dịch, khiến thị trường dễ bị tổn thương bởi tâm lý đám đông.

Tuy nhiên, khi dòng vốn từ các định chế tài chính toàn cầu gia nhập, tỷ trọng giao dịch của nhóm nhà đầu tư tổ chức được kỳ vọng sẽ gia tăng mạnh mẽ, tiệm cận mức 30% đến 40%. Sự xuất hiện của dòng tiền thụ động dài hạn này sẽ đóng vai trò như một bộ giảm xóc, giúp kìm hãm sự biến động thái quá của giá cổ phiếu.

Hơn thế nữa, sức ép từ các quỹ ngoại sẽ buộc thị trường phải tuân thủ các tiêu chuẩn minh bạch thông tin và giám sát giao dịch khắt khe hơn. Điều này góp phần thanh lọc thị trường, loại bỏ dần các hành vi thao túng làm giá, từ đó kiến tạo một môi trường giao dịch chuẩn mực và công bằng.

Dựa trên thực tế này, các doanh nghiệp niêm yết cần chuẩn bị gì để đáp ứng yêu cầu của dòng vốn quốc tế và khuyến nghị cho nhà đầu tư?

Sự kiện nâng hạng mở ra cơ hội lớn nhưng cũng đặt ra yêu cầu tái cấu trúc cấp bách. Đối với các doanh nghiệp niêm yết, để lọt vào tầm ngắm giải ngân của các quỹ ngoại, phải ngay lập tức nâng cấp hệ thống quản trị công ty và đưa tiêu chuẩn phát triển bền vững vào chiến lược cốt lõi. Đặc biệt, minh bạch thông tin phải được đặt lên hàng đầu; căn cứ theo Thông tư 68/2024/TT-BTC, các công ty đại chúng quy mô lớn phải tuân thủ lộ trình công bố thông tin định kỳ bằng tiếng Anh từ 01/01/2025 và áp dụng cho toàn bộ thị trường từ năm 2028.

Đối với nhà đầu tư, nên tiến hành tái cơ cấu danh mục, tập trung thực hiện chiến lược nắm giữ đối với nhóm cổ phiếu blue-chips có nền tảng cơ bản, tính thanh khoản dồi dào và đặc biệt là còn nhiều dư địa room ngoại.

Việc xây dựng danh mục cần dựa trên tầm nhìn đủ dài về dòng tiền nâng hạng, lựa chọn doanh nghiệp có nền tảng chất lượng, qua đó tận dụng quá trình tái định giá và đi trọn chu kỳ lợi nhuận của doanh nghiệp.

Trân trọng cảm ơn anh!

Thu Trang (thực hiện)